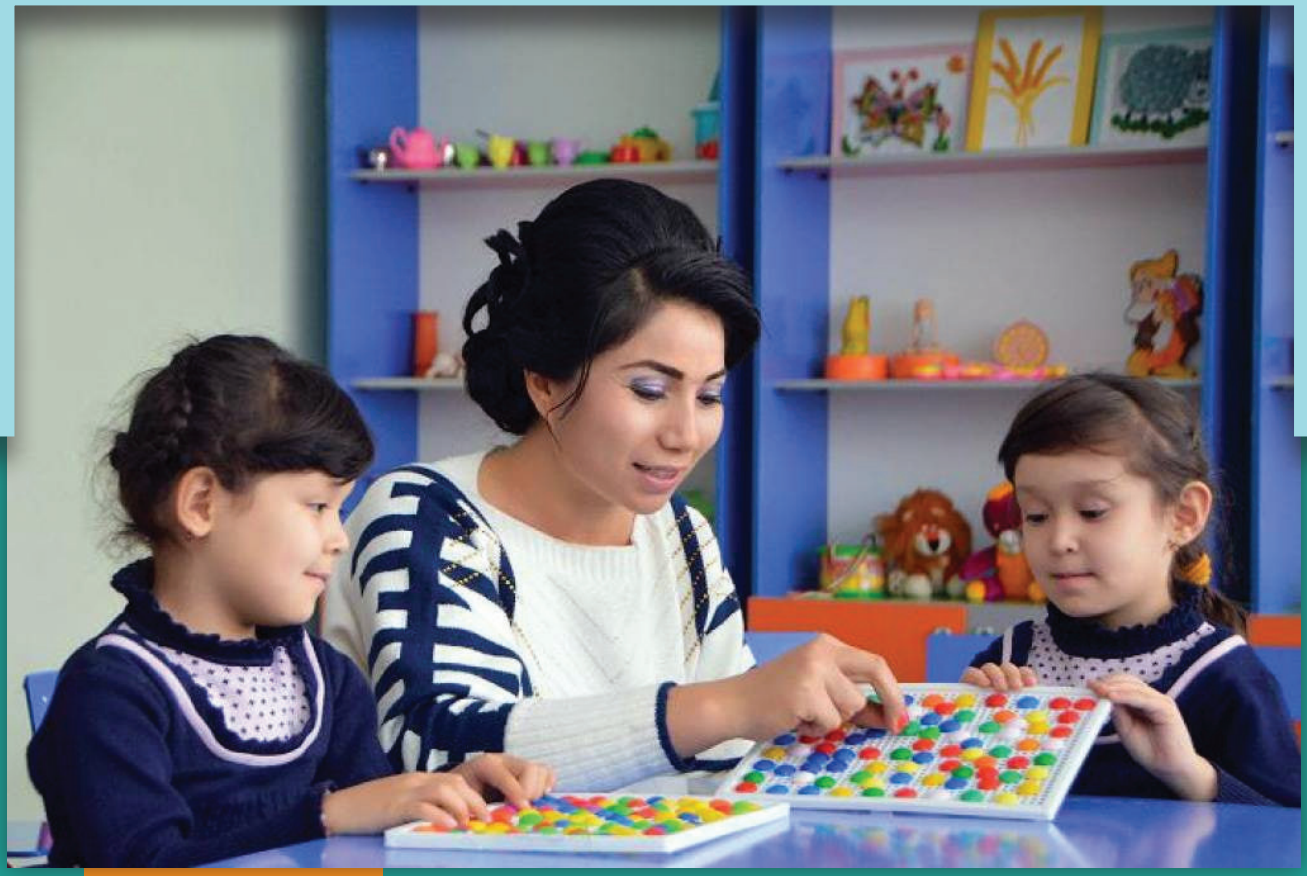
ISSN: 3060-4613

O'zbekiston Milliy Pedagogika Universiteti

№11(2)
2026

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar böyiça)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport maşğulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohalari va bosqiçlari böyiça)
13.00.07 Ta'limda menejment
13.00.08 Maktabgaça ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGAÇA VA MAKTAB TA'LİMİ

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslaşgan ilmiy jurnal

MAKTABGAÇA VA MAKTAB TA'LİMİ

Elektron naşr. 244 sahifa,
9-noyabr, 2026-yil.

BOŞ MUHARRIR:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

BOŞ MUHARRIR ÖRINBOSARI:
Aşurov Ramzidin Ramazonoviç – Psixologiya fanlari böyiça falsafa doktori (Phd), dotsent

TAHRIRIYAT KENGAŞI A'ZOLARI
Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Şoumarov Ğ.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirğizboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Karimova E.G. – Sotsiologiya fanlari nomzodi, dotsent
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Şaripov Ş.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Şermuhammadov B.Ş. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qöldoşev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozoğiston)
Rejep Özyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Ça – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Ş. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi Özbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM boş muharriri, Özbekiston Respublikasida xizmat körsatgan jurnalist, filologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD), dotsent
Ğafurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Şomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Raxmonova Z. A. – filologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD)
Nematov Ş.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Sayimova D. K. – texnika fanlari bo'yiça falsafa doktori (PhD)
Yuldaşeva F.I. – pedagogika fanlari böyiça falsafa doktori (PhD),dotsent
Yuldaşeva D.B. – filologiya fanlari böyiça falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toşkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Panjiyev M. A. – Qaşqadaryo viloyati Maktabgaça va maktab ta'limi boşqarmasi boşliğining birinçi örinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bölimining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor öğli – Pedagogika fanlari böyiça falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va işbilarmon" MÇJ
Hamkorlarimiz: Özbekiston Respublikasi Ta'lim va ilm-fan vazirligi,
Özbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:
Ashurov Ramzidin Ramazonovich – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

EDİTORİAL BOARD MEMBERS:
Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician
Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician
Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor
Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan
Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Shermuhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor
Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)
Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)
Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)
Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)
Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)
Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)
Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor
Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor
Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers "Yangi O'zbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor
Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)
Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor
Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service
Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor
Rakhmonova Z.A. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)
Sayimova D. K. – Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences
Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics
Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor
Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region
Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences
Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgaça va maktab ta'limi" jurnali Özbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni çop etiş uçun milliy ilmiy naşrlar röyxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari böyiça: OAK Kengaşi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

• Ekspert kengaşi (29.10.2024-y., №10)

• Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari böyiça: Toşkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

• Ekspert kengaşi (25.05.2025-y., №10)

• Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgaça va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

Özbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi böyiça röyxatdan ötkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA

Fortepiano ijroçiligida nota öqiş va musiqiy savodxonlikni rivojlantiriş 10
Burxonova Gulrux Umrzakovna

Autizm spektri buzilişi bölgan bolalarni korreksion-pedagogik qöllab-quvvatlaş: individual ehtiyojlar va amaliy yeçimlar 15
Nazokat Abidova Kutbiddinovna

Ixtisoslik fanlarini öqitişda işlab çiqariş va ta'lim integratsiyasini taşkil etişning nazariy asoslari 20
Kurbanov Aziz Teshavoyeviç

Jazoni ötab qaytgan onalar reintegratsiyasida onalik identifikatsiyasi va ota-ona–farzand munosabatlarini tiklaşning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari 25
Samatova Dilrabo Yusufovna

Nutqiy va nutqiy bölmagan tovuşlarni idrok etişni rivojlantiruvçi öyin texnologiyalari 30
I. S. Xamrayeva, Nuriddinova Muxayyo Işxodjayevna

Umumiy örta va professional ta'lim tizimida ösmirlar deviant xulq-atvorining profilaktikasida psixolog va pedagoglar hamkorligi 35
Sulaymanova Dildora Kodirovna, Hamidova Volida Utkirjon qizi, Nigora Axmedova

Bölajak öqituvçilarning kasbiy mahoratini rivojlantirişda innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalaniş 40
Xolbayeva Dildora Azizovna

Katta maktabgaça yoşdagi bolalar nutqini rivojlantirişda xorijiy tajriba asosida mnemonik jadvallardan foydalaniş samaradorligi 46
Abdulazizova Kamolaxon Abdurazzoq qizi

Innovatsion yondaşuv asosida bölajak öqituvçilarning huquqiy madaniyatini rivojlantiriş 51
Muxamadiyev Dilşod Aslitdinoviç

Dialektal frazemalarning uslubiy böyoqdorligi va ekspressiv-baholaş xususiyatlarining qiyosiy-statistik tahlili 55
Norqobilova Zarifa Axatullayevna

Гендерная специфика опосредующей роли интернет-зависимости во взаимосвязи сравнения внешности и самооценки у студентов 59
Багдасарова Д. Л.

Globallaşuv şaroitida ijtimoiy himoya terminologiyasining transformatsiyasi va uni milliy termin şaklida takomillaştiriş muammolari 63
Elmirzayeva Maftuna Dösmurod qizi

Taom va ovqatlaniş leksikasining lingvomadaniy xususiyatlari (ingliz va özbek tillarida) 68
Qöyliyeva Guliza Alişer qizi

Okkazional frazeologik birliklarning qiyosiy tahlili ingliz va özbek tillarida 73
Fayzullayeva Malika Jamshid qizi

Pedagogik muloqot uslublarining maktabgaça yoşdagi bolalar biliş jarayonlariga ta'siri 78
Qodirova Malikaxon Kaxramonovna

Pedagogik oliy ta'limda xotin-qizlarning intellektual va kasbiy salohiyatini rivojlantirişda mentorlik texnologiyalarining imkoniyatlari 83
Yakubova Dinora Isakovna

Bölajak boşlanğiç sinf öqituvçilarining ona tili ta'limini loyihalaş könikmasi: mazmuni va tarkibiy qismlari 89
Malikova Dilrabo Ravshan qizi

Oilaviy zöravonlikning ijtimoiy sabablari va psixologik oqibatlari 95
Dumarova Gulfira Kozimbekovna

Çiziqli tenglamalar sistemasini öqitişda fanlararo integratsiyaning didaktik imkoniyatlari 99
Bozorova O'g'iloy Hikmat qizi, Husanova Diyora Otabek qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Psixik kamol topişi vaqtinça töxtab qolgan bolalarga xos bölgan xususiyatlar va ular bilan korreksion işlar 104
Berdiyeva Lobar Norkabulovna

8-sinf biologiya darslarida "Ixtisoslaşgan hujayralar va özak hujayralar" mavzusini öqitişning ilmiy-metodik asoslari
Rahmanova Nargiza Turgunovna

Ingliz va özbek tillarida nominativ-ekspressiv frazeologizmlarning lingvo-kulturologik tadqiqi va ularni STEM ta'limi bilan integratsiyalaş imkoniyatlari 110
Bahromov Javoxir Rustam öğli

Musiqiy ta'lim yönalişi talabalarini öqitişda an'anaviy ijroçilik san'ati namunalarining örni 114
Dilşodjon Toşaliyev

Geografiya fanining zamonaviy öquv-metodik majmuasini takomillaştirişda xorijiy tajribalarning örni 117
Ismatov J. A.

Bölajak pedagoglarni öquvçilarda soğlom turmuş tarzini şakllantirişga örgatiş metodikasini takomillaştiriş... 123
Isokova Sevara Abdumannonovna

Kiçik maktab yoşidagi öquvçilarda tabiatni anglaş könikmalarini rivojlantirişning psixologik-pedagogik şartlari 129
Karimova Sevara Şaxriddin qizi

Ösmirlarning özini anglash va özini boshqarish könikmalarini rivojlantirishda öqituvchining kasbiy refleksiyasi 134
Qambarali Baxramoviç Djörayev

Bölajak öqituvçilarda emotsional intellekt va kasbiy refleksiyani şakllantirişda narrativ texnologiyalarning örni 139
Sadiyeva Şaxnoza Xusanovna

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ijtimoiy kollaboratsiyani yölga qöyishdagi xalqaro tajribalar (ota-ona va MTT hamkorligi misolida) 145
Tojimirzayeva Buzulayxo Maxammad qizi

Didaktik drama vositasida bölajak öqituvçilarda kasbiy refleksiya va pedagogik taktni şakllantiriş 149
Xolbayeva Dildora Azizovna

Ta'limda robototexnika va sun'iy intellektni joriy etişning pedagogik imkoniyatlari 155
Mahmudov Ilxom Baxrom öğli

Nostandart masalalarni trigonometrik usullar yordamida yeçiş 162
Mambetkarimov Bayniyaz Meyrmanoviç, Saparova Aynura Arslanbay qizi

Oila va ta'lim muassasasi hamkorligida talaba qizlarni mustaqil hayotga va oilaviy munosabatlarga tayyorlaş mexanizmlari 168
Vaxabova Nasiba Abdulxamidovna

Maktabgaça yoşdagi bolalarda kommunikativ kompetensiyalarni rivojlantirişda raqamli texnologiyalardan foydalaniş 172
Hasanova Sitora Otabekovna

Teacher-Guided Artificial Intelligence for Diagnosing and Correcting Students' Mathematical Errors in Grades 5–9 177
Gasimov Emil Emin

Integratıv yondaşuv asosıda texnologıya fanını öqıtış metodık ta'mınotını takomıllaştırışnıng dıdaktık asosları 183
Andaqulova Farzona Xayrulla qizi

Team Point System and Student Engagement 189
Dilbar Khasanova

Tarbiyaçilar faoliyatidagi kasbiy çeklovlarni yengiş va ularning mahoratini oşiriş metodikasi 194
Umarova Sarvinoz Akbarovna

"Ilk qadam" dasturining kognitiv rivojlaniş sohasi böyiça natijalarini baholaş vositalarini işlab çiqiş va sinovdan ötkaziş 197
S. K. Mamadaliyeva

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Oilaviy munosabatlarning ösmirlarda özini baholaş va şaxsiy mustaqillik şakllanişiga ta'siri 200
L. E. Izaitullayeva, Mamedov Jahongir Azerovich

Профессионально ориентированное обучение русскому языку студентов-экономистов в вузах Узбекистана 207
Киличева Феруза Бешимовна

Sport turizmi faoliyatida motivatsiya, ijtimoiy faollik va kasbiy refleksiyani rivojlantiriş yöllari 212
Dustov Jonibek Amriddinoviç

Sun'iy intellekt orqali talabalarda tanqidiy fikrlaşni rivojlantirişning pedagogik imkoniyatlari 217
Sodiqova Dilfuza Ropijonovna

Bölajak pedagoglarda zöravonliksiz muloqot könikmalarini rivojlantirişning pedagogik mexanizmlari 221
Sultanova Nilufar Raxmatullayevna

Методологические основы госпитальной педагогики как направления современной педагогической науки 227
Хакимова Гульшода Абдусаламовна, Чолокова Камилла Алексеевна

Maktabgaça ta'lim tizimida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanişning pedagogik imkoniyatlari 233
Umarova Feruzabonu Bobir qizi, Aliyeva Marjona Yusuf qizi

Maktabgaça yoşdagi bolalar ta'lim-tarbiyasini taşkil etişda kompleks faoliyatlarda tarbiyalaş tizimiga qöyilgan zamonaviy talablar 239
Nazarkulova Laylo Saidjon qizi

AUTIZM SPEKTRI BUZILIŞI BÖLGAN BOLALARNI KORREKSION-PEDAGOGIK QÖLLAB-QUVVATLAŞ: INDIVIDUAL EHTIYOJLAR VA AMALIY YEÇIMLAR

Nazokat Abidova Kutbiddinovna
Nizomiy Ganjaviy nomidagi
Özbekiston milliy pedagogika universiteti dotsenti, p.f.f.d. (PhD)
ORCID: 0009-0006-6681-9213

Annotatsiya: Maqolada autizm spektri buzilişi bölgan bolalarni korreksion-pedagogik qöllab-quvvatlaş mazmuni alohida maşğulotlar yiğindisi sifatida emas, balki bolaning kundalik iştirokini kengaytiruvçi özaro boğliq pedagogik jarayon sifatida talqin qilinadi. Nazariy-uslubiy tahlil asosida individual funksional ehtiyojlarni aniqlaş, muloqot imkoniyatlarini kengaytiriş, emotsional xavfsizlikni ta'minlaş, xulq-atvor sabablarini tuşuniş, sensor muhitni moslaştiriş hamda mustaqil hayot könikmalarini rivojlantirişning özaro aloqalari oçib beriladi. Muallif korreksion işni rejalaştirişning "kuzatiş – ustuvor ehtiyojni belgilaş – moslaştirilgan faoliyat – natijani baholaş – yondaşuvni yangilaş" ketma-ketligini taklif etadi. Pedagogik natijani maşqlar miqdori bilan emas, balki bolaning egallagan könikmani turli tabiiy vaziyatlarda mustaqil qöllaşi bilan baholaş zarurligi asoslanadi.

Kalit sözlar: autizm spektri buzilişi, korreksion-pedagogik qöllab-quvvatlaş, individuallaştiriş, funksional kommunikatsiya, sensor moslaştiriş, ijtimoiy iştirok, mustaqillik, oila va mutaxassislar hamkorligi.

Abstract: This article interprets correctional and pedagogical support for children with autism spectrum disorder as an interconnected educational process aimed at increasing participation and independence in everyday life, rather than as a set of isolated activities. Drawing on a theoretical and methodological synthesis, it examines the relationship between identifying individual functional needs, developing communication, ensuring emotional safety, understanding the functions of behavior, adapting sensory environments, and building daily living skills. A cyclical planning sequence is proposed: observation, identification of priority needs, adapted activity, outcome evaluation, and revision of support. The article argues that progress should be judged primarily by a child's independent use of skills across natural contexts rather than by the number of exercises completed.

Key words: autism spectrum disorder, correctional and pedagogical support, individualization, functional communication, sensory adaptation, social participation, independence, family–professional collaboration.

Аннотация: В статье коррекционно-педагогическая поддержка детей с расстройствами аутистического спектра рассматривается не как совокупность отдельных занятий, а как взаимосвязанный процесс, направленный на расширение самостоятельности и участия ребёнка в повседневной жизни. На основе теоретико-методического анализа раскрывается взаимосвязь определения индивидуальных функциональных потребностей, развития коммуникации, обеспечения эмоциональной безопасности, понимания причин поведения, адаптации сенсорной среды и формирования навыков повседневной жизни. Предлагается последовательность планирования сопровождения: "наблюдение – определение приоритетной потребности – адаптированная деятельность – оценка результата – корректировка подхода". Подчёркивается необходимость оценивать результат по самостоятельному применению навыков в естественных ситуациях, а не по количеству выполненных упражнений.

Ключевые слова: расстройства аутистического спектра, коррекционно-педагогическое сопровождение, индивидуализация, функциональная коммуникация, сенсорная адаптация, социальное участие, самостоятельность, сотрудничество семьи и специалистов.

KIRIŞ

Autizm spektri buzilişi bölgan bolalarning ta'limda iştiroki masalasi köpinça ularning ayrim könikmalarini rivojlantiriş bilan izohlanadi. Biroq bolaning maşğulotda vazifani bajarişi uning şu harakatdan kundalik vaziyatda foydalana olişini har doim ham anglatmaydi. Masalan, maxsus kartoçka yordamida predmetni nomlagan bola boşqa şaroitda öz ehtiyojini bildirişda qiynalişi mumkin. Şuning uçun pedagogik iş natijasini alohida topşiriqning bajarilişi bilangina çeklaş korreksion yordamning amaliy ahamiyatini töliq oçib bermaydi.

Autizm spektrida buziliş namoyon bölişining turliçaligi bolalarni bir xil öquv dasturi, ta'sir usuli yoki rivojlaniş sur'atiga moslaştirişga asoslangan qaraşlarning imkoniyatini çeklaydi. Ayrim bolalarda oğzaki nutq şakllangan bölsa-da, suhbatni boşlaş yoki davom ettiriş murakkab keçadi; boşqalarida sözlaşuv imkoniyatlari çeklangan, biroq vizual belgilar orqali muloqot qiliş salohiyati yuqori bölişi mumkin. Sensor sezgirlik, faoliyatni almaştirişga munosabat va emotsional özini boşqarişdagi farqlar ham bir xil taşqi xatti-harakat ortida turli ehtiyojlar mavjudligini körsatadi [1; 3].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR ŞARHI

Autizm spektri buzilişi bölgan bolalarni korreksion-pedagogik qöllab-quvvatlaşning ilmiy-nazariy asoslari

Autizm spektri buzilişi bölgan bolalarni korreksion-pedagogik qöllab-quvvatlaş masalasi xorijiy olimlar tomonidan keng örganilgan. Jumladan, S. L. Odom va C. Wong hammuallifligidagi tadqiqotlarda autizm spektri buzilişi bölgan bolalar bilan işlaşda ilmiy dalillarga asoslangan pedagogik amaliyotlarning ahamiyati yoritilgan. Olimlar iştirokidagi tizimli şarhda autizmli bolalar va yoşlarni qöllab-quvvatlaşda samaradorligi ilmiy tadqiqotlar bilan asoslangan 27 ta amaliy yondaşuv aniqlangan. Bu esa korreksion-pedagogik faoliyatda metodlarni bolaning individual ehtiyojlari va rivojlaniş imkoniyatlariga mos ravishda tanlaş muhimligini körsatadi [11].

L. Schreibman va G. Dawson hammuallifligidagi ilmiy işlarda autizm spektri buzilişi bölgan bolalarning rivojlanişini tabiiy muhitda qöllab-quvvatlaşga asoslangan yondaşuvlar tahlil qilingan. Tadqiqotlarda rivojlantiruvçi va xulq-atvorga oid pedagogik usullarni uyğunlaştiriş, bolaning qiziqişlarini hisobga oliş hamda kundalik faoliyat jarayonida muloqot va ijtimoiy könikmalarni rivojlantiriş masalalariga e'tibor qaratilgan. Mazkur qaraşlar korreksion işni bolaning tabiiy faoliyati bilan boğliq holda taşkil etiş zarurligini asoslaydi [12].

J. B. Ganz va uning hammualliflari autizm spektri buzilişi bölgan şaxslarda muqobil va qöşimça kommunikatsiya vositalaridan foydalaniş samaradorligini örganishgan. Ularning meta-tahlilida rasmli belgilar, kommunikatsiya tizimlari va nutq hosil qiluvçi qurilmalarning muloqot könikmalarini rivojlantirişdagi imkoniyatlari körsatilgan. Tadqiqot natijalari kommunikativ imkoniyatlari çeklangan bolalarni qöllab-quvvatlaşda individual ehtiyojlarga mos kommunikatsiya vositalarini tanlaş muhimligini tasdiqlaydi [13].

Individual ehtiyojni aniqlaş korreksion işning boşlanğiş şarti sifatida

Individual yondaşuv faqat maşğulot davomiyligini qisqartiriş yoki topşiriqlarni yengillaştirişdan iborat emas. Uning mazmuni bolaning nimalarni bajara olişi bilan birga, qaysi vaziyatda yordamga muhtojligi, qanday şaklda murojaat qilişi, nimadan bezovtalanişi va qaysi qiziqişlari faoliyatga jalb etişini aniqlaşdan boşlanadi. Bunday kuzatuv pedagogga "bolada qanday nuqson bor?" degan umumiy savoldan "qaysi şaroitni özgartirsak, bolaning iştiroki ortadi?" degan amaliy savolga ötiş imkonini beradi.

Funksional ehtiyojlarni aniqlaşda kamida uç xil vaziyatni taqqoslaş muhim: bolaning kattalar bilan yakka tartibdagi faoliyati, tengdoşlari bilan özaro ta'siri va kundalik maişiy harakatlari. Bir vaziyatda erişilgan natija boşqa muhitda takrorlanmasligi mumkin. Şu bois dastlabki baholaş bitta suhbat yoki bir martalik topşiriq bilan yakunlanmasdan, muntazam pedagogik kuzatuv va ota-onalar bergan ma'lumotlar bilan töldirilişi maqsadga muvofiq.

Ustuvor vazifani tanlaşda bolaning ayni vaqtda hayotiy ehtiyojini qondiradigan könikma avvalroq rivojlantiriladi. Masalan, bola noqulaylikni bildira olmagani uçun faoliyatdan keskin boş tortayotgan bölsa, dastlab rad etiş yoki tanaffus söraşning maqbul şaklini örgatiş murakkab akademik maşqdan köra dolzarbroq bölişi mumkin. Bunda rivojlantiruvçi maqsad bolaning qiziqişi va unga tuşunarli kommunikatsiya vositalari bilan boğlanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqolaning maqsadi autizm spektrida buzilişi bölgan bolalarni qöllab-quvvatlaşning asosiy yönalişlarini özaro boğlangan pedagogik tizim sifatida tahlil qiliş va ularni individual faoliyat rejasiga aylantirişning amaliy mantiqini asoslaşdan iborat. Tahlilda maxsus pedagogika hamda korreksion yordamga oid naşrlarda yoritilgan yondaşuvlar mazmunan umumlaştirildi [2–5; 7–10]. Mazkur iş nazariy-uslubiy tavsifga ega: unda tajriba-sinov natijalari yoki yangi statistik ma'lumotlar ilgari surilmaydi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Emotsional xavfsizlik va muloqotga tayyorlikning özaro boğliqligi

Pedagog va bola örtasidagi ijobiy munosabat korreksion işning şunçaki qulay foni emas. Özini xavfsiz his qilmagan bola uçun yangi harakatni örganiş, topşiriqqa diqqatni qaratiş yoki notaniş odam bilan aloqa örnatiş qöşimça qiyinçilik tuğdirişi mumkin. Şu sababli maşğulotning dastlabki bosqiçida bolaning yaqinlaşişga, jismoniy masofaga, ovoz ohangiga va faoliyatning kutilmagan özgarişiga munosabati kuzatilişi lozim.

Emotsional yordamning vazifasi barça bolalardan bir xil yuz ifodasi yoki muloqot uslubini talab qiliş emas, balki öz holatini anglaş va bildiriş uçun qulay vosita yaratişdir. His-tuyğuni bildiruvçi tasvirlar, oddiy tanlov savollari, tanaffus belgisi va oldindan kelişilgan tinçlaniş usullari ayrim bolalar uçun foydali bölişi mumkin. Ularni joriy etişda bolaning roziligi, qulayligi va individual imkoniyatlari e'tiborga olinadi [4; 10].

Hissiy barqarorlik bilan kommunikativ faoliyat örtasida ikki tomonlama boğlaniş mavjud: tuşunarli muloqot xavotirli vaziyatlarni kamaytirişi mumkin, qulay emotsional holat esa bola uçun muloqotga kirişişni osonlaştiradi. Demak, bu yönalişlarni bir-biridan ajratilgan darslar körinişida emas, ayni faoliyat doirasida uyğunlaştiriş pedagogik jihatdan asosliroqdir.

Funksional kommunikatsiyani rivojlantirişning ustuvorligi

Nutqni rivojlantiriş köpinça yangi sözlarni özlaştiriş bilan tenglaştiriladi. Autizm spektrida buzilişi bölgan bola uçun esa muloqotning asosiy mezoni sözlar soni emas, öz ehtiyojini tuşunarli şaklda ifodalaş, boşqaning xabarini anglaş va özaro ta'sirga kirişa olişdir. "Ber", "yordam bering", "hozir emas" yoki "yana" kabi mazmunlarni mustaqil yetkaza oliş bola hayotida kengroq luğat zaxirasini faqat takrorlay olişdan köra bevosita amaliy qiymatga ega bölişi mumkin [7; 8].

Kommunikatsiyani şakllantirişning boşlanğiş nuqtasi bolaning mavjud ifoda şakllarini tan olişdan iborat. Nigoh yönalişi, imo-işora, predmetni körsatiş, ovoz çiqariş, rasm yoki piktogrammadan foydalaniş muloqotga xizmat qilişi mumkin. Oğzaki nutqi yetarliça şakllanmagan bolalarda muqobil va qöşimça kommunikatsiya vositalarini qöllaş nutqiy rivojlaniş imkoniyatini inkor etmaydi; aksinça, bolaning hozirgi muloqot ehtiyojini javobsiz qoldirmaslikka xizmat qiladi.

Tabiiy kommunikativ vaziyatni yaratişda kattalarning munosabati hal qiluvçi ahamiyatga ega. Pedagog bolaning har bir istagini oldindan taxmin qilib, barça narsani uning örniga bajarib qoysa, mustaqil murojaat uçun imkoniyat kamayadi. Biroq qasddan qiyinçilik tuğdiriş ham maqsadga muvofiq emas. Töğri yondaşuv bola tuşunadigan tanlovni taklif etiş, taşabbusni kutiş va kerakli paytda qisqa, mos yordam berişdan iborat.

Özlaştirilgan kommunikativ könikma turli suhbatdoş va şaroitlarda qöllanmagunça uni barqaror natija sifatida baholaş qiyin. Şu sababli pedagog qöllagan belgilar ota-ona va boşqa mutaxassislar uçun ham tuşunarli bölişi, muloqotga oid umumiy maqsadlar esa uy, ta'lim muassasasi va jamoat muhitida bir-birini töldirişi zarur.

Xulq-atvorni tuşuniş va qöllab-quvvatlovçi muhitni taşkil etiş

Korreksion amaliyotda xulq-atvorga doir qiyinçiliklarni faqat "intizom buzilişi" sifatida talqin qiliş ularni kuçaytiradigan omillarni e'tibordan çetda qoldirişi mumkin. Bir xil köringan harakat turli vazifani bajaradi: bola haddan taşqari şovqindan uzoqlaşişga, tuşunarsiz talabni töxtatişga, özига zarur yordamni olişga yoki tanaffus qilişga urinayotgan bölişi mumkin. Şuning uçun pedagog xatti-harakatdan oldingi vaziyatni, uning qanday namoyon bölganini va undan keyingi şaroitni özaro boğliq holda kuzatadi.

Pedagogik ta'sirning maqsadi nomaqbul harakatni şunçaki töxtatiş emas, balki ehtiyojni ijtimoiy maqbul va bola uçun qulayroq usul bilan bildirişga yordam berişdir. Masalan, faoliyat qiyinlaşganda qöllanadigan "yordam kerak" belgisi yoki vizual tanaffus kartasi bilan taniştiriş bolaning tanlovini kengaytiradi. Bunda ijobiy rağbatlantiriş bolani majburlaş vositasiga aylanmasligi, örgatilayotgan könikma esa uning ehtiyojiga mos bölişi lozim [2; 3].

Oldindan tuşunarli taşkil etilgan kun tartibi, bir faoliyatdan boşqasiga ötiş haqida ogohlantiriş va topşiriqning yakunini aniq körsatiş ayrim bolalardagi noaniqlik hissini kamaytirişi mumkin. Şu bilan birga, qat'iy jadvalni özgartirib bölmaydigan qoida sifatida joriy etiş töğri emas: bolaning holati, çarçoq darajasi va özgaruvçan ehtiyojlari hisobga olinişi kerak.

Sensor ehtiyojlar va predmetli-amaliy faoliyatni muvofiqlaştiriş

Sensor xususiyatlarni inobatga olmasdan taşkil etilgan maşğulotda bolaning muvaffaqiyatsizligi ba'zan könikma yetişmasligidan emas, muhitning unga mos emasligidan kelib çiqadi. Ötkir tovuş, yorqin yoruğlik, kutilmagan teginiş yoki bir vaqtning özida juda köp körsatma berilişi ayrim bolalar uçun ortiqça yuklama bölişi mumkin. Boşqa bolalar esa harakat va sezgi tajribasiga köproq ehtiyoj sezişi mumkin. Bunday farqlarni biliş pedagogga vaziyatni bolaning manfaatiga mos ravişda qayta taşkil etiş imkonini beradi [6].

Sensor muhitni moslaştiriş barça ta'sirlarni töliq çeklaş degani emas. Muhim jihat şundaki, bola uçun zararli yoki haddan taşqari zöriqtiruvçi omillar kamaytirilib, xavfsiz tanlov imkoniyatlari yaratiladi. Maşğulot joyi, tanaffus vaqti, foydal aniladigan materialning tuzilişi hamda tovuş darajasi faoliyat maqsadiga va bolaning kuzatilgan javobiga qarab özgartiriladi.

Predmetli-amaliy maşqlar motorika va idrokni rivojlantiriş bilan çeklanmay, muloqot uçun ham tabiiy şaroit yaratişi mumkin. Masalan, buyumlarni saralaş vazifasida bola materialni tanlaydi, yordam söraydi, bajarilgan işni körsatadi va keyingi bosqiçni bilib oladi. Şu tariqa bitta maqsadli faoliyatda qöl harakati, diqqat, tanlaş, kommunikatsiya va vazifani yakunlaş könikmalari özaro boğlanadi.

Ijtimoiy iştirok va kundalik mustaqillikni şakllantiriş

Ijtimoiy moslaşuvni faqat boladan guruh qoidasiga moslaşişni talab qiliş sifatida tuşuniş bir tomonlama yondaşuv böladi. Tengdoşlar va kattalar ham bolaning muloqot şakllarini tuşunişi, unga tanlov berişi va birgalikdagi faoliyatda öz imkoniyatlarini namoyon etişga şaroit yaratişi kerak. Şu ma'noda ijtimoiy iştirok ikki tomonlama jarayondir: bolada zarur könikmalar rivojlanadi, muhit esa ularning namoyon bölişini qöllab-quvvatlaydi.

Juftlikdagi öyin, umumiy topşiriq va navbat bilan bajariladigan harakatlar hamkorlikni örgatiş uçun qulay imkoniyat yaratadi. Biroq bolalarni bir joyga töplaşning özi özaro munosabat hosil qilmaydi. Pedagog faoliyatni qiziqişlar yaqinligi asosida tanlaşi, vazifalarni tuşunarli taqsimlaşi va zarur paytda muloqotni yengillaştiruvçi vositaçi bölişi muhim.

Kundalik hayot könikmalarini örgatişda vazifani kiçik, mazmunan boğlangan bosqiçlarga ajratiş foydalidir. Qöl yuviş, kiyiniş yoki buyumlarni joyiga qoyiş kabi faoliyatlarni özlaştirişda avval bolaning qaysi bosqiçni mustaqil bajarişi aniqlanadi. Söng zarur joyda körsatma, namuna yoki vizual belgi berilib, mustaqillik ortgani sari yordam asta-sekin kamaytiriladi. Natijada bolaning muayyan maşqni eslab qolişi emas, real vaziyatda faoliyatni özi amalga oşirişi közlanadi.

Yangi könikmalar uy şaroitida, ta'lim muassasasida va boşqa kundalik vaziyatlarda bir xil qöllanmasa, ular tor doirada qolişi ehtimoli bor. Şu bois könikmani boşqa şaroitga köçiriş masalasi yakuniy bosqiçga qoldirilmasdan, rejalaştirişning özida nazarda tutilişi zarur.

Oila va mutaxassislar hamkorligini amaliy mexanizmga aylantiriş

Autizm spektrida buzilişi bölgan bolaga yordam körsatuvçi pedagog, psixolog, logoped va ota-onalarning har biri muammoni turliça vaziyatda kuzatadi. Mutaxassis maşğulotda bolaning topşiriqqa munosabatini körsa, ota-ona kiyiniş, ovqatlaniş yoki öyin paytidagi qiyinçiliklar haqida ma'lumot beradi. Bu kuzatuvlarni birlaştiriş bolaning ehtiyojini yanada aniqroq tuşunişga yordam beradi [5; 9].

Hamkorlik faqat vaqti-vaqti bilan maslahat berişdan iborat bölib qolmasligi uçun tomonlar bir yoki ikkita aniq ustuvor maqsadni kelişib olişi kerak. Masalan, bolaning "yordam söraş" könikmasi ustida işlansa, uyda ham, maşğulotda ham unga tuşunarli belgi işlatiladi; kattalar esa bolaning mustaqil murojaatini seziş va javob qaytariş borasida kelişilgan tartibga amal qiladi. Bunday uyğunlik könikmaning kundalik hayotga ötişini qöllab-quvvatlaydi.

Ota-onaning iştirokini faqat mutaxassis topşiriğini uyda takrorlaş bilan chegaralaş ham yetarli emas. Oila bolaning odatiy qiziqişlari va imkoniyatlarini yaxşi biladi; bu tajriba individual rejani tuzişda mazmunli manba bölişi mumkin. Şu bilan birga, tavsiyalar oilaning vaqti, resurslari va kundalik turmuş tarziga mos bölişi, qöşimça zöriqiş manbaiga aylanmasligi lozim.

Korreksion-pedagogik yordamni rejalaştiriş va natijani baholaş

Yuqoridagi yönalişlar özaro boğliq bölsa-da, ularni bir vaqtning özida bir xil jadallikda rivojlantiriş har doim ham maqsadga muvofiq emas. Pedagog uçun asosiy vazifa ayni bosqiçda qaysi könikma bolaning boşqa faoliyatlariga ham ijobiy ta'sir körsatişini aniqlaşdir. Şundan kelib çiqib, individual qöllab-quvvatlaş beş ketma-ket harakatda taşkil etilişi mumkin: tabiiy vaziyatda kuzatiş, ustuvor funksional ehtiyojni belgilaş, mos faoliyat va vositani tanlaş, amaliy özgarişni qayd etiş hamda natijaga qarab yondaşuvni qayta moslaştiriş.

Masalan, bola guruhli maşğulotda tez-tez örnidan turib ketayotgan bölsa, uni bir joyda uzoq ötirişga majburlaşdan avval buning sababi kuzatiladi. Vaziyat şovqin, körsatmaning murakkabligi yoki tanaffusga ehtiyoj bilan boğliq bölişi mumkin. Muammo aniqlangaç, faoliyat qisqa bölaklarga ajratiladi, vizual tartib qöllanadi yoki tanaffus söraş vositasi örgatiladi. Keyingi kuzatuvda bolaning guruh faoliyatida ixtiyoriy iştirok etiş imkoniyati özgargan-özgarmagani baholanadi. Uşbu misol umumiy pedagogik mantiqni körsatadi; u alohida tajriba-sinov natijasi sifatida talqin qilinmaydi.

Monitoringda "maşğulotda beş marta takrorladi" kabi içki körsatkiçlar bilan birga, "yordamni mustaqil söradi", "yangi muhitda tanlov bildirdi", "kundalik harakatni kamroq kömak bilan bajardi" kabi funksional belgilar qayd etilişi foydali. Mazkur körsatkiçlar könikmaning bolaning hayotida qanday qiymat kasb etayotganini namoyon qiladi. Baholaş natijasi rivojlantiruvçi işni özgartirişga xizmat qilmasa, monitoring faqat rasmiy hisobga ayl anib qolişi mumkin.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Taklif etilgan mantiq barça bolalar uçun bir xil usulni belgilab bermaydi. Aksinça, u birinçi qaraşda öxşaş ehtiyojga ega bolalarda ham turli yondaşuv zarurligini tan oladi. Öquv maqsadining aniq bölişi, könikmani kundalik vaziyatga köçiriş, bolani hurmat qiluvçi munosabat va oila bilan izçil hamkorlik korreksion-pedagogik yordamning mazmuniy yaxlitligini ta'minlaydi.

Autizm spektrida buzilişi bölgan bolalarni samarali qöllab-quvvatlaş alohida rivojlaniş yönalişlarini köpaytirişda emas, bolaning real hayotdagi ehtiyojlariga javob beruvçi pedagogik ustuvorliklarni töğri tanlaşda namoyon böladi. Kommunikativ imkoniyat, emotsional xavfsizlik, xulq-atvorning funksional sabablari, sensor muhit va kundalik mustaqillik bir-biriga ta'sir körsatgani uçun ularni ajratilgan maşqlar tizimi sifatida taşkil etiş yetarli emas.

Maqolada taklif etilgan kuzatiş, ehtiyojni aniqlaş, moslaştirilgan faoliyatni taşkil etiş, natijani baholaş va yondaşuvni yangilaş ketma-ketligi korreksion işni bolaning özgaruvçan rivojlaniş imkoniyatlariga mos olib borişga xizmat qilişi mumkin. Bunda eng muhim natija bolaning maşğulotdagi javobi emas, balki öz xohişini ifodalaşi, tanlov qilişi, boşqalar bilan hamkorlikka kirişişi va kundalik vaziyatlarda imkon qadar mustaqil harakat qila olişidir. Uşbu nazariy-uslubiy takliflarning samaradorligini aniqlaş esa kelgusida alohida empirik tadqiqotni talab qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar röyxati:

1. World Health Organization. Autism. Elektron resurs.
2. Довбня С., Морозова Т., Залогина А., Монова И. Дети с расстройствами аутистического спектра в детском саду и школе: практики с доказанной эффективностью. Москва: Альпина ПРО, 2022.
3. Хаустов А. В., Богорад П. Л., Загуменная О. В. и др. Психолого-педагогическое сопровождение обучающихся с расстройствами аутистического спектра. Москва, 2016.
4. Янушко Е. А. Игры с аутичным ребенком. Установление контакта, способы взаимодействия, развитие речи, психотерапия. Москва: Теревинф, 2024.
5. Манелис Н. Г., Волгина Н. Н., Никитина Ю. В. и др. Организация работы с родителями детей с расстройствами аутистического спектра. Москва, 2017.
6. Худаярова Д. Использование технологии сенсорной интеграции при формировании коммуникативных навыков у дошкольников с РАС: опыт зарубежья и Узбекистан. 2024.
7. Хаустов А. В. Формирование навыков речевой коммуникации у детей с расстройствами аутистического спектра. Москва, 2010.
8. Чернова О. В. Развитие коммуникативных навыков у дошкольников с расстройством аутистического спектра. Москва, 2019.
9. Ануфриенко А. С. Роль семьи в воспитании ребенка с расстройством аутистического спектра. Пенза, 2024.
10. Аршатская О. С. Методы коррекционной помощи ребенку раннего возраста с тяжелыми формами аутизма. 2016.
11. Wong C., Odom S. L., Hume K. A. et al. Evidence-Based Practices for Children, Youth, and Young Adults with Autism Spectrum Disorder: A Comprehensive Review. Journal of Autism and Developmental Disorders. 2015. Vol. 45. P. 1951–1966. DOI: 10.1007/s10803-014-2351-z.
12. Schreibman L., Dawson G., Stahmer A. C. et al. Naturalistic Developmental Behavioral Interventions: Empirically Validated Treatments for Autism Spectrum Disorder. Journal of Autism and Developmental Disorders. 2015. Vol. 45. P. 2411–2428. DOI: 10.1007/s10803-015-2407-8.
13. Ganz J. B., Earles-Vollrath T. L., Heath A. K. et al. A Meta-Analysis of Single Case Research Studies on Aided Augmentative and Alternative Communication Systems with Individuals with Autism Spectrum Disorders. Journal of Autism and Developmental Disorders. 2012. Vol. 42. P. 60–74. DOI: 10.1007/s10803-011-1212-2.

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi
13.00.02 Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar böyiça)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport maşğulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta’limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta’lim nazariyasi va metodikasi (ta’lim sohalari va bosqiçlari böyiça)
13.00.07 Ta’limda menejment
13.00.08 Maktabgaça ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGAÇA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Aşurov
Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov
Musahhih: Alibek Zokirov
Sahifalovçi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №11(2)

© Materiallar köçirib bosilganda "Maktabgaça va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida körsatilişi şart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgaça va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan Özbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C–5669363 reyestr raqami tartibi böyiça röyxatdan ötkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toşkent şahar, Yunusobod tumani 19-mavze, 17-uy.